

Sygn. akt IV U 780/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lipca 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 lipca 2015r. w S.

odwołania A. S.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 13 czerwca 2014 r. Nr (...)

w sprawie A. S.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym rolników

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 780/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 czerwca 2014 r. Nr (...)Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1 oraz art. 3a, 5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz ubezpieczenia emerytalno-rentowego dla A. S. w okresach od dnia 01.07.2004 r. do dnia 31.07.2009 r. oraz od dnia 01.08.2009 r. do dnia 29.05.2014 r., a także ustanie obowiązku opłacania składek za ww. osobę od wymienionych dni. W uzasadnieniu wskazano, że okres zatrudnienia od 01.01.2001 r. do 30.06.2004 r. na 0,40 etatu nie podlega wyłączeniu z ubezpieczenia społecznego rolników. Wyłączenie z ubezpieczenia w okresie od 01.07.2004 r. do 30.04.2014 r. nastąpiło zgodnie z przepisami ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, która wprowadziła zmianę, że obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu rolników nie podlegają wszystkie osoby podlegające obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych bez względu na wymiar czasu pracy (decyzja z 13.06.2014 r., k. 80 akt organu rentowego).

Odwołanie od ww. decyzji złożył A. S., wnosząc o uchylenie decyzji Prezesa KRUS. W uzasadnieniu wskazano, że w okresie obejmującym wyłączenie ubezpieczony był zatrudniony przez Urząd Gminy G. jako konserwator-kierowca samochodu na 0,40 etatu w Ochotniczej Straży Pożarnej G.. Początkowo ww. pracę A. S. wykonywał bezpłatnie, a w późniejszym okresie zaczął pobierać wynagrodzenie, od którego była odprowadzana składka do ZUS. Nadto

ubezpieczony podnosił zarzut rażącego naruszenia kwestii społecznych. Zdaniem ubezpieczonego wyłączenie go z ubezpieczenia rolniczego jest niesłuszne i domagał się pozostania w ubezpieczeniu społecznym rolników, bowiem jego emerytura w ZUS będzie bardzo niska (odwołanie, k. 1 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie, wskazując, że A. S. podlegając innemu ubezpieczeniu społecznemu nie spełnia warunków art. 7 i art. 16 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Przepisy ww. ustawy nie przewidują możliwości pozostania w ubezpieczeniu rolniczym osobom podlegającym innemu ubezpieczeniu, bez względu na formę i wymiar czasu pracy. Stosownie bowiem do art. 6 pkt 12 i 13 powołanej ustawy przez osobę podlegającą innemu ubezpieczeniu społecznemu rozumie się osobę podlegającą obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych lub objętą przepisami o zaopatrzeniu emerytalnym. W ocenie organu rentowego, z uwagi na podleganie wnioskodawcy innemu ubezpieczeniu oraz prowadzenie przez A. S. działalności gospodarczej po ustaniu zatrudnienia zaskarżoną decyzją został wyłączony z ubezpieczenia społecznego rolników w okresie od dnia 1.07.2004 r. do dnia 29.04.2014 r. (odpowiedź organu rentowego na odwołanie, k. 2-2v akt sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Od 1989 roku ubezpieczony A. S. jest właścicielem gospodarstwa rolnego, którego powierzchnia wynosi obecnie około 14 ha. Od dnia 1 stycznia 1990 r. został objęty Funduszem Ubezpieczenia Społecznego Rolników. Decyzją z dnia 25.02.1997 r. organ rentowy stwierdził, że A. S. podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników i obowiązkowi opłacania składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz ubezpieczenie emerytalno-rentowe od dnia 01.02.1997 r. (karta ewidencyjna ubezpieczonego, k. 1 akt organu rentowego; decyzja z 25.02.1997 r., k. 14 akt organu rentowego; karta ewidencyjna płatnika, k. 16 akt organu rentowego; zeznania ubezpieczonego, k. 14v-16v akt sprawy).

W okresie od 1 stycznia 2001 roku do 30 kwietnia 2014 roku A. S. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Urzędzie Gminy w G. w wymiarze 0,40 etatu na stanowisku konserwatora-kierowcy samochodu OSP G.. Do zakresu obowiązków ubezpieczonego w ramach zawartej umowy o pracę należała dbałość o stan techniczny pojazdu, jego gotowość do wyjazdu na każde zgłoszenie/wezwanie w ramach działań ratowniczo-gaśniczych, w tym m.in. obsługa techniczna pojazdu, prowadzenie pojazdu, utrzymanie pojazdu w należytych stanie technicznym gwarantującym każdorazowo bezawaryjny udział samochodu OSP we wszystkich wyjazdach ratowniczo-gaśniczych. Praca ubezpieczonego miała charakter zadaniowy, nie podpisywał on listy obecności, czas pracy ubezpieczonego nie był ewidencjonowany. Ubezpieczony za wykonaną pracę otrzymywał wynagrodzenie (świadectwo pracy z 30.04.2014 r., k. 75-75v akt organu rentowego oraz k. 3 części C akt osobowych ubezpieczonego; umowy o pracę, k. 5, 3, 1 części B akt osobowych ubezpieczonego; zakres czynności, k. 19 części B akt osobowych ubezpieczonego; zeznania świadka B. D., k. 13v-14 akt sprawy; zeznania ubezpieczonego, k. 14v-16v akt sprawy).

Od 1 sierpnia 2009 roku do 29 maja 2014 roku A. S. prowadził działalność gospodarczą z zakresu działalności usługowej wspomagającej chów i hodowlę zwierząt gospodarskich. W czasie prowadzenia działalności gospodarczej ubezpieczony złożył oświadczenie do KRUS, że w dalszym ciągu chce być ubezpieczony jako rolnik. Decyzją z dnia 12.08.2009 r. organ rentowy stwierdził spełnianie przez A. S. warunków do dalszego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników po podjęciu pozarolniczej działalności gospodarczej i wynikający z tego obowiązek opłacania składki kwartalnej w podwójnej wysokości na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz ubezpieczenie emerytalno-rentowe. Decyzja ta została podjęta na podstawie art. 5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, k. 70 akt organu rentowego; wniosek o wpis do ewidencji działalności gospodarczej, k. 71-71v akt organu rentowego; wniosek o dokonanie wpisu w ewidencji działalności gospodarczej dotyczącego zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej z dniem 29.05.2014 r., k. 76-77 akt organu rentowego; zeznania ubezpieczonego, k. 14v-16v akt sprawy; decyzja z dnia 12.08.2009 r., k. 42 akt organu rentowego).

Zaskarżoną decyzją z dnia 13 czerwca 2014 r. organ rentowy stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego, a także ubezpieczenia emerytalno-rentowego

dla A. S. w okresie od 1.07.2004 r. do 29.05.2014 r. z uwagi na podleganie przez niego innemu ubezpieczeniu społecznemu (decyzja z 13.06.2014 r., k. 80 akt organu rentowego).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. S. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015, poz. 704 j.t.) ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu podlega z mocy ustawy rolnik oraz domownik rolnika, którego gospodarstwo rolne obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny, jeżeli ten rolnik lub domownik nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. W myśl zaś art. 16 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ww. ustawy ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu podlega z mocy ustawy rolnik oraz domownik rolnika, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny, z tym że ubezpieczenie to nie obejmuje osoby – rolnika oraz domownika rolnika, która podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub ma ustalone prawo do emerytury lub renty, lub ma ustalone prawo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Z kolei art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 j.t.) stanowi, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Zgodnie zaś z art. 11 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają pracownicy, wreszcie w myśl art. 12 ust. 1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Odnosząc powyższe uregulowania do okoliczności niniejszej sprawy Sąd doszedł do przekonania, że zaskarżona decyzja organu rentowego jest prawidłowa.

Nie budzi wątpliwości, że w okresie od 1 stycznia 2001 roku do 30 kwietnia 2014 roku A. S. był zatrudniony w Urzędzie Gminy w G. w wymiarze 0,40 etatu na stanowisku konserwatora-kierowcy samochodu OSP G.. Z zeznań świadka B. D. oraz ubezpieczonego A. S. wynika, że ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie za świadczoną pracę, a wymiar czasu pracy był zadaniowy, bowiem w zakresie obowiązków ubezpieczonego była dbałość o stan techniczny pojazdu, jego gotowość do wyjazdu na każde zgłoszenie/wezwanie w ramach działań ratowniczo-gaśniczych, a później także branie udziału w akcji ratowniczo-gaśniczej. Dokumenty zawarte w aktach osobowych niezbicie świadczą, że ubezpieczony pozostawał w stosunku pracy z Urzędem Gminy w G. na podstawie dwóch umów o pracę zawartych na czas określony w dniu 1.01.2011 r. (k. 1 części B akt osobowych) oraz w dniu 1.01.2002 r. (k. 3 części B akt osobowych), a następnie na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony od dnia 1.01.2005 r. (k. 5 części B akt osobowych). Nie może ująć uwadze, że obok wynagrodzenia, ubezpieczony otrzymał także nagrodę jubileuszową za 20 lat pracy (k. 16 części B akt osobowych). Tym samym stosunek pracy między ubezpieczonym a gminą istniał, zaś w ocenie Sądu, taki również był cel i zamiar stron zawierających umowy o pracę. Z zeznań ubezpieczonego, wynika, że ubezpieczony nie wyrażał zgody na pracę w większym wymiarze niż 0,40 etatu, bowiem miał świadomość tego, w jakim wymiarze czasu pracy może pracować, żeby pozostawać w ubezpieczeniu społecznym rolników. Wobec powyższego twierdzenia ubezpieczonego, że z Gminą G. nie łączył go stosunek pracy, lecz umowa o dzieło lub umowa zlecenie, nie zasługują na uwzględnienie. W ocenie Sądu, stwierdzenie, że nie była to umowa o pracę, lecz umowa zlecenie, w okolicznościach niniejszej sprawy stanowi jedynie strategię ubezpieczonego, by mógł on skorzystać z przepisu art. 5b ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Dodatkowo powołane powyżej przepisy art. 7 i art. 16 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, w sposób kategoriyczny stanowią, że ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu, macierzyńskiemu, emerytalnemu i rentowemu podlegają rolnicy oraz domownicy rolnika, jeżeli nie podlegają innemu ubezpieczeniu społecznemu, nie mają ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie mają ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

W myśl przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych wykonywanie pracy na podstawie umowy o pracę stanowi tytuł obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, chorobowego

i wypadkowego pracownika. Stosownie zaś do art. 6 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Podleganie takiemu ubezpieczeniu stanowi zaś „inne ubezpieczenie społeczne” w rozumieniu przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Jak stanowi bowiem art. 6 pkt 12 i pkt 13 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, przez osobę podlegającą innemu ubezpieczeniu społecznemu rozumie się osobę podlegającą obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych lub objętą przepisami o zaopatrzeniu emerytalnym. Co za tym idzie, ubezpieczony A. S., czy to na podstawie umowy o pracę, czy też na podstawie umowy zlecenia podlegałby innemu ubezpieczeniu społecznemu. Umowa o pracę jest bowiem podstawą podleganiu obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym na zasadach ogólnych, czyli w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z art. 5a ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata, rozpocznie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej lub rozpocznie współpracę przy prowadzeniu tej działalności, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy prowadzeniu tej działalności, jeżeli spełnia jednocześnie następujące warunki: złoży w Kasie oświadczenie o kontynuowaniu tego ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy tej działalności; jednocześnie nadal prowadzi działalność rolniczą lub stale pracuje w gospodarstwie rolnym, obejmującym obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego, lub w dziale specjalnym; nie jest pracownikiem i nie pozostaje w stosunku służbowym; nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych; kwota należnego podatku dochodowego za poprzedni rok podatkowy od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej nie przekracza obecnie kwoty 2529 zł.

Z wyjątku zawartego w powołanym art. 5a ubezpieczony skorzystał w 2009 roku, kiedy to rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej. Wówczas po złożeniu stosownego oświadczenia o chęci kontynuowania ubezpieczenia rolniczego, na mocy decyzji z dnia 12.08.2009 r. organ rentowy stwierdził spełnianie przez A. S. warunków do dalszego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników po podjęciu pozarolniczej działalności gospodarczej i wynikający z tego obowiązek opłacania składki kwartalnej w podwójnej wysokości na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz ubezpieczenie emerytalno-rentowe. Nie może ująć jednak uwadze, że ubezpieczony nie poinformował KRUS w 2009 roku, że pozostaje w stosunku pracy. Już wtedy taka okoliczność stanowiłaby sygnał dla organu rentowego, a także dla ubezpieczonego, iż należy podjąć stosowne działania. Ubezpieczony nie mógłby także skorzystać z art. 5a, gdyby KRUS posiadał wiedzę o umowie o pracę zawartej pomiędzy A. S. a Gminą G..

W art. 5b ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, została zawarta tzw. abolicja. Stosownie do ust. 1 powołanego przepisu, rolnik lub domownik rolnika, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy, został objęty innym ubezpieczeniem społecznym z tytułu wykonywania umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (w tym umowy zlecenia), lub powołania do rady nadzorczej, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie wykonywania umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, lub pełnienia funkcji w radzie nadzorczej, pomimo objęcia go z tego tytułu innym ubezpieczeniem społecznym, jeżeli przychód osiągnany z tego tytułu w rozliczeniu miesięcznym nie przekracza kwoty równej połowie minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów. Aby z powyższego skorzystać ubezpieczony musiałby po pierwsze wykonywać pracę na podstawie umowy zlecenia, a po drugie, zgodnie z art. 5b ust. 2, złożyć do KRUS oświadczenie o chęci kontynuowania ubezpieczenia rolników, a nadto przychód osiągnany z tytułu umowy zlecenia w rozliczeniu miesięcznym nie mógłby przekraczać kwoty równej połowie minimalnego wynagrodzenia za pracę. Na obecną chwilę ubezpieczony powyższego nie spełnił. Ponadto zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 października 2014r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (ustawa dodała do ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników art. 5b), rolnicy i domownicy, którym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wydano decyzję o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników w związku z objęciem ich ubezpieczeniami na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń

społecznych, mogą złożyć w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wnioski o objęcie ich tym ubezpieczeniem w okresie, którego dotyczy decyzja, o ile spełniali w okresie objętym wnioskiem warunki określone w art. 5b ustawy zmienianej w art. 2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, może być złożony w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Ubezpieczony nie składał do organu rentowego takiego wniosku, bowiem jak sam twierdził dotyczyła ona osób zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia, a nie na podstawie umowy o pracę, tak jak w jego przypadku.

Powyższe wskazuje, że ubezpieczony został zatrudniony przez Urząd Gminy w G. na podstawie umowy o pracę, a nie umowy zlecenia.

Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie nie znajdują również zastosowania zasady współzycia społecznego, na które powoływał się ubezpieczony. Nie ulega wątpliwości, że ubezpieczony wykonywał pracę w szczytnym celu i na potrzeby społeczeństwa. Niemniej jednak przepisy regulujące system ubezpieczeń społecznych nie przewidują generalnej zasady jaką są zasady współzycia społecznego. Przepisy ubezpieczeniowe są na tyle formalne i ścisłe, że nie można tutaj kierować się zasadami słuszności.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd uznał, iż odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. podlegało oddaleniu.